

2019

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

No. 55

WET van 23 mei 2019, houdende nadere wijziging van de Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 29)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk is de Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 29), nader te wijzigen:

Heeft de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd, de onderstaande Wet.

ARTIKEL I

In de Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 29), worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- A. In artikel 1 lid 6a onder 2 wordt de zinsnede “ vijfenzestig jaar” vervangen door: zeventig jaar.
- B. Artikel 7 komt, onder plaatsing van de kop “POLITIEKE ORGANISATIES” te luiden:

POLITIEKE ORGANISATIES

Artikel 7

Voor de toepassing van deze wet wordt als politieke organisatie beschouwd een organisatie welke voldoet aan de in het "Decreet Politieke Organisaties" gestelde vereisten en niet van deelneming aan verkiezingen is uitgesloten op grond van het bepaalde in artikel 8 van het eerder genoemde Decreet.

- C. In artikel 29 lid 4 wordt na de eerste volzin twee nieuwe volzinnen toegevoegd luidende als volgt: " De benoeming geschiedt voor zes jaren. Zij kunnen terstond worden herbenoemd.
- D. In artikel 31 worden de volgende wijzigingen aangebracht:
- (1) lid 3 komt te vervallen.
 - (2) Na lid 4 worden er drie nieuwe leden 5, 6 en 7 toegevoegd, luidende als volgt:
 5. Aan de registratie als bedoeld in lid 4 is een waarborgsom verbonden. Bij staatsbesluit wordt de hoogte van de waarborgsom vastgesteld.
 6. De betaalde waarborgsom als bedoeld in lid 5 wordt gerestitueerd binnen dertig dagen:
 - a. nadat de uitslag van de verkiezingen bindend is verklaard, en
 - b. indien de politieke organisatie tenminste één zetel in één van de volksvertegenwoordigende organen heeft behaald of het totaal aantal door de politieke organisatie behaalde stemmen op kandidaten voor De Nationale Assemblée gelijk is of meer bedraagt dan 1% van het totaal aantal kiesgerechtigden.

7. De hoogte van de waarborgsom is gelijk aan 1% van het aantal kiesgerechtigden vermenigvuldigd met SRD 25, -
- E. Artikel 35 lid 2 komt te vervallen.
- F. Artikel 39 lid 1 komt te luiden:
1. Elke lijst wordt ondertekend door tenminste de meerderheid van het dagelijks bestuur inclusief de voorzitter en bij ontstentenis van deze, diens statutaire vervanger of een ander statutair bevoegd orgaan dat de politieke organisatie in en buiten rechte vertegenwoordigd.
- G. Artikel 55 lid 1 komt te luiden:
1. Elke lijst wordt ondertekend door tenminste de meerderheid van het dagelijks bestuur inclusief de voorzitter en bij ontstentenis van deze, diens statutaire vervanger of een ander statutair bevoegd orgaan dat de politieke organisatie in en buiten rechte vertegenwoordigd.
- H. Artikel 71 lid 1 komt te luiden:
1. Elke lijst wordt ondertekend door tenminste de meerderheid van het dagelijks bestuur inclusief de voorzitter en bij ontstentenis van deze, diens statutaire vervanger of een ander statutair bevoegd orgaan dat de politieke organisatie in en buiten rechte vertegenwoordigd.
- I. In Artikel 122 wordt een nieuw lid 5 toegevoegd luidende:
5. Het afschrift van het proces-verbaal, als bedoeld in lid 1, wordt terstond aangeplakt in het stemlokaal van het stembureau, in ieder geval op een zodanige wijze dat het voor een ieder zichtbaar en leesbaar is.

- J. In artikel 131 lid 2 wordt de zinsnede “artikel 8” vervangen door: artikel 9.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Deze wet treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 23ste mei 2019

DESIRÉ D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 23ste mei 2019
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM.

WET van 23 mei 2019, houdende nadere wijziging van de Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 29).

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

De ernstige inhoudelijke bedenkingen van politieke organisaties en maatschappelijke organisaties over bepaalde bepalingen in het kiesstelsel zijn mede aanleiding geweest om tot wijzigingen van de kiesregeling over te gaan.

Bij verkiezingen gaat het om de wil van de kiezer en niet de wil van de partij. Zoals de Grondwetgever ook bedoeld heeft in artikel 52. In dit artikel wordt aangegeven dat de politieke macht berust bij het volk en wordt uitgeoefend in overeenstemming met de Grondwet.

Aangegeven moet worden dat voor het eerst in Suriname in 1987 er in de wetgeving reglementering voor politieke organisaties is opgenomen.

Vervolgens is er een apart onderdeel van Hoofdstuk IX in de grondwet gewijd aan de politieke organisatie waarbij in artikel 53 lid 3d onder meer is aangegeven dat de kiezers, het volk in staat moet worden gesteld kennis te nemen van het beginselprogramma en het verkiezingsprogramma van de politieke organisatie. Verder is reglementering van politieke organisaties geregeld in het Decreet politieke organisaties.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 lid 6a onder 2

De plaatsvervangende leden en leden van het Onafhankelijk Kiesbureau en het Centraal Hoofdstembureau zijn benoembaar tot de leeftijd van zeventig jaar. De levensverwachting in Suriname is volgens statistieken gestegen, waardoor de leeftijd van vijftenzestig jaar achterhaald is.

Artikel 7

De bedoeling van de wijziging van artikel 7 van de Kiesregeling van 29 september 1987, houdende regels voor de verkiezing van leden voor de volksvertegenwoordigende lichamen in Suriname (Kiesregeling (S.B.1987 no. 62), is gericht op het feit, dat politieke organisaties zich niet langer in combinatie verband mogen inschrijven voor deelname aan de algemene, vrije en geheime verkiezingen in Suriname voor de volksvertegenwoordigende lichamen. Dit betekent dat, elke politieke organisatie zich zelfstandig en dus alleen moet inschrijven voor deelname aan de algemene, vrije en geheime verkiezingen in Suriname. Ten overvloede moet worden aangemerkt dat combinaties van politieke organisaties niet langer als een politieke organisatie worden aangemerkt zoals in het huidige artikel 7 van de kiesregeling is aangegeven. Als politieke organisatie wordt aangemerkt een organisatie die slechts bestaat uit één organisatie.

Bij een combinatie van politieke organisaties is niet duidelijk voor de kiezer een keuze te maken op grond van de beginselen van de combinatie of de ideologie van de combinatie. De belangrijkste vraag die bij de kiezer onbeantwoord blijft bij een combinatie, is welke normatieve uitgangspunten ten grondslag liggen aan het toekomstige politiek handelen van de politieke combinatie. Een belangrijke vraag dus om het toekomstig politiek handelen van de politieke combinatie te kunnen veronderstellen. Dit te kunnen bepalen is essentieel voor het kunnen maken van een verantwoorde politieke keuze door de kiezer.

Bij de uitoefening van haar bevoegdheden moeten politieke organisaties volgens artikel 53 lid 3 onder d van de Grondwet het navolgende onder meer in acht nemen dat de kiezer in staat gesteld moet worden kennis te kunnen nemen van het beginselprogramma en het verkiezingsprogramma van de politieke organisatie.

De bedoeling van de grondwetgever is onder meer dat politieke organisaties zich ten behoeve van de kiezer – het volk – moeten onderscheiden van elkaar waardoor de kiezer in staat wordt gesteld op grond van wat de organisatie eigen is, de beginselen en de ideologie van een organisatie, een verantwoorde keuze te kunnen maken. Het zijn voornamelijk de politieke ideeën waaromheen mensen zich bijvoorbeeld als politieke organisatie groeperen en deze ideeën hebben meestal het karakter van onder meer de beginselen en de ideologie van de organisatie.

Een politiek beginsel of ideologie is een aanduiding van het normatieve uitgangspunt dat voor het politiek handelen wordt gekozen.

Het moet helder en duidelijk zijn voor de kiezer op welke organisatie de keuze moet vallen bij de verkiezing. Het is onder meer om deze redenen waarom de grondwetgever ervoor gekozen heeft om artikel 53 lid 3d op te nemen in de Grondwet als wegwijzer voor de politieke organisaties, de overheid en het volk — lees de kiezer.

Organisaties hebben voor de deelname aan de verkiezingen criteria nodig, dus beginselen en een ideologie, waardoor enerzijds een diagnose kan worden gemaakt van de samenleving zoals deze feitelijk bestaat en anderzijds een programma kan worden samengesteld zoals die samenleving eigenlijk zou moeten zijn.

Artikel 29 lid 4

De zittingsperiode voor het Centraal Hoofdstembureau was eerder niet geregeld. Dit zorgde voor onduidelijkheden in de uitvoering.

Artikel 31

Een waarborgsom wordt als voorwaarde gesteld aan de politieke organisaties die deel willen nemen aan de verkiezingen.

De waarborgsom wordt gerestitueerd indien de politieke organisatie tenminste 1 (één) zetel in 1 (één) van de volksvertegenwoordigende organen heeft behaald of het aantal stemmen dat gelijk is aan de 1% van het totaal aantal kiezers.

Het Centraal Hoofdstembureau zal belast worden met het toezicht op het voldoen van de storting van de waarborgsom en vaststelling van het niet of wel restitueren.

De formule voor het berekening van de Waarborgsom zal in de wet worden opgenomen en wel als (nieuw) lid 7, artikel 31 van de Kiesregeling. Het uitgangspunt van de waarborgsom is dat de leden van een politieke organisatie de gestelde bijdrage leveren om deel te kunnen nemen aan de verkiezingen.

Artikel 39 lid 1, artikel 55 lid 1 en artikel 71 lid 1

In de praktijk is gebleken dat bij de registratie onduidelijk was wat verstaan moest worden onder dagelijks bestuur. Met deze wijziging wordt de onduidelijkheid weggenomen. Verder zal elke lijst wordt ondertekend door tenminste de meerderheid van het dagelijks bestuur inclusief de voorzitter en bij ontstentenis van deze diens statutaire vervanger of een ander statutair bevoegd orgaan dat de politieke organisatie in en buiten rechte vertegenwoordigd.

Artikel 122 lid 5

Dit lid bevordert transparantie bij de vaststelling van de verkiezingsuitslagen.

Artikel 131 lid 2

In dit lid was er een misslag die met deze wijziging is hersteld.

Paramaribo, 23 mei 2019

DESIRÉ D. BOUTERSE